

Hluchavkovité (*Lamiaceae*)

jednoleté, dvouleté nebo vytrvalé byliny a polokeře s čtyřhrannými lodyhami, často výrazně aromatické, obsahují éterické oleje a silice

LISTY: vstřícné, křížmostojné, jednoduché, bez palistů

KVĚTY:

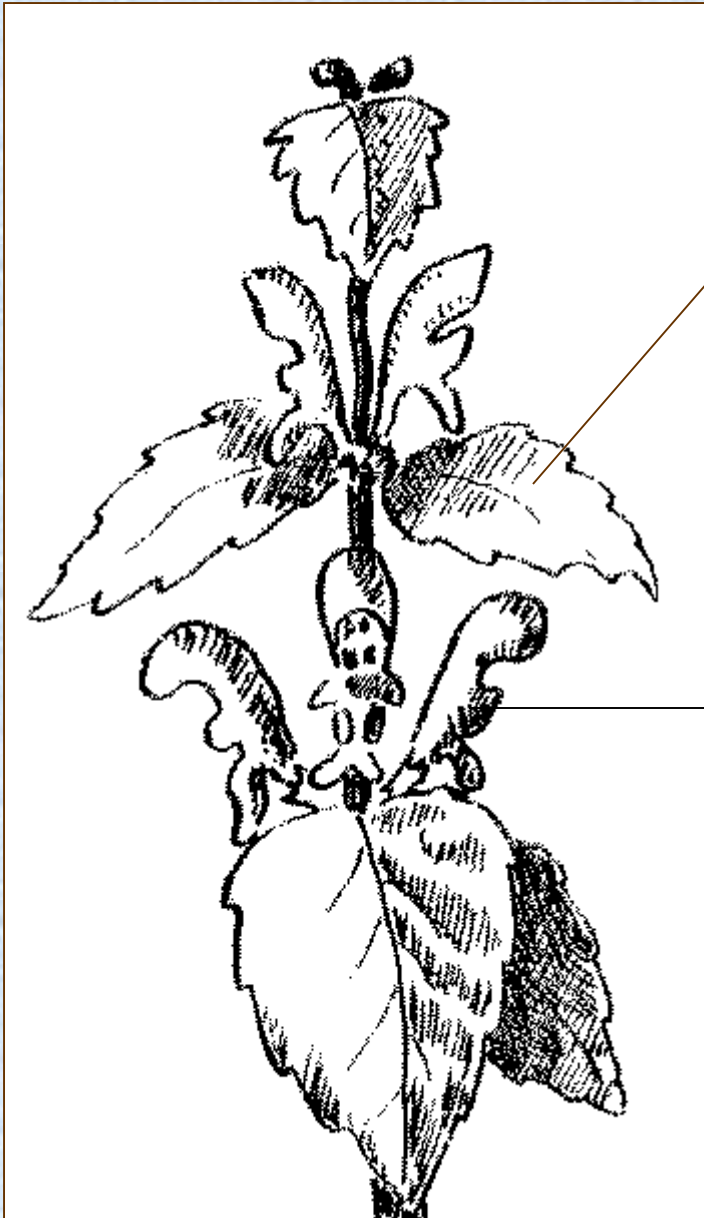
↓ ♀ K (5) [C (5) A 4] G (2)

A dvoumocné, pátá v rovině souměrnosti vymizela, koruna dvoupyská, horní pysk je srostlý ze 2, dolní ze 3 korunních plátků

květenství většinou stažené v úžlabí listů, zdánlivé přesleny - **lichopřesleny**

PLOD: 4 tvrdky

Hluchavkovité (*Lamiaceae*)

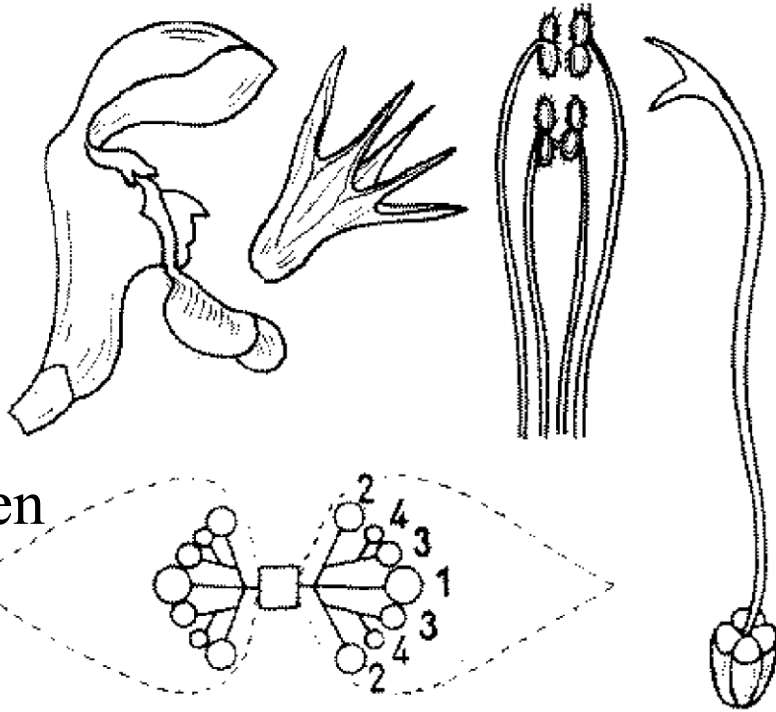
vstřícné,
křížmostojné listy
na čtyhranné
lodyze

souměrné květy v
lichopřeslenech

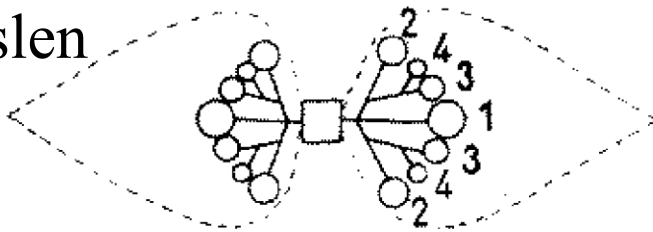
hluchavka bílá (*Lamium album*)

Hluchavkovité (*Lamiaceae*)

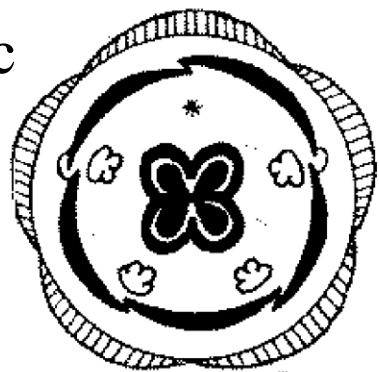
hluchavka bílá

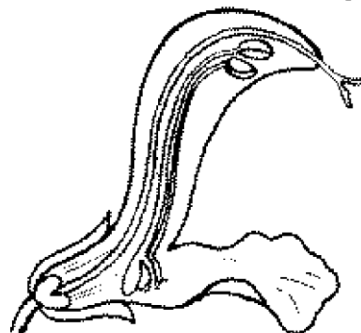
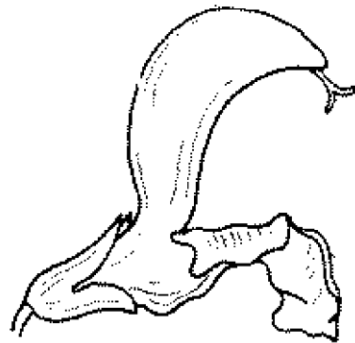
lichopřeslen

zběhovec

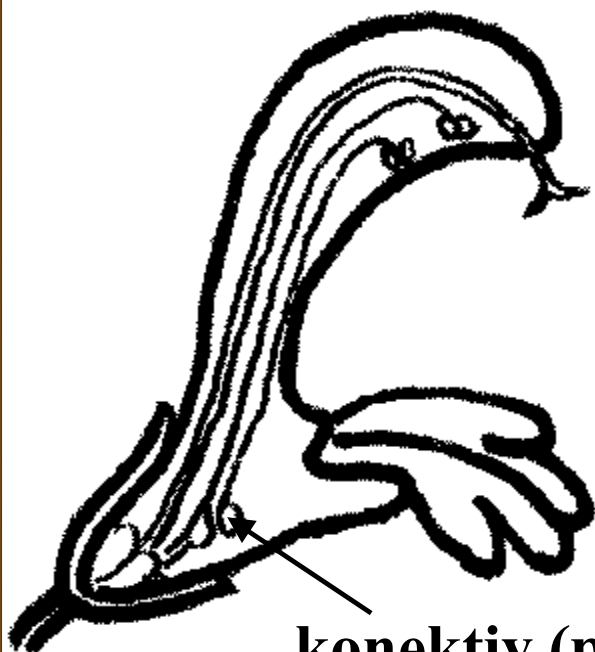

šalvěj

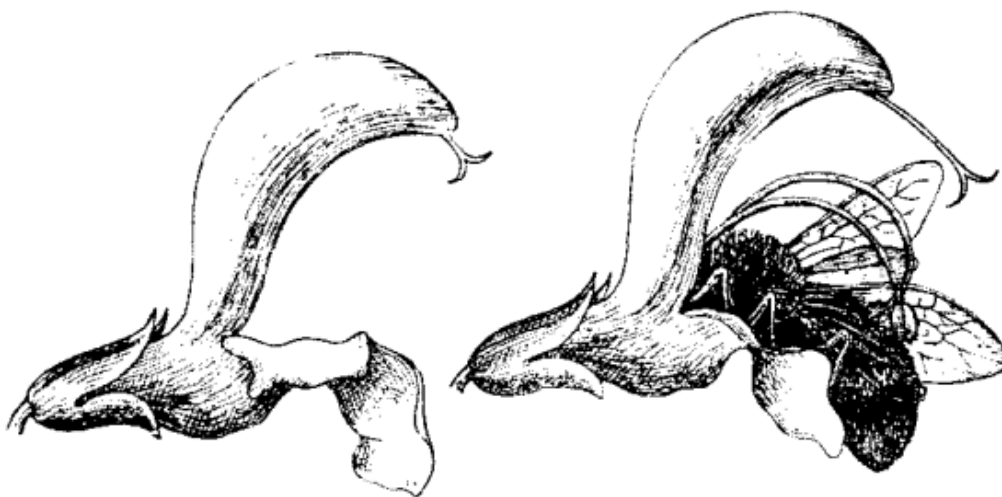

Hluchavkovité (*Lamiaceae*)

šalvěj

konektiv (pákové zařízení)

ZÁSTUPCI:

hluchavka bílá (*Lamium album*)

hluchavka skvrnitá (*Lamium maculatum*)

hluchavka nachová (*Lamium purpureum*)

hluchavka objímavá (*Lamium amplexicaule*)

pitulník žlutý, hluchavka pitulník

(*Galeobdolon luteum, Lamium galeobdolon*)

pitulník horský (Galeobdolon montanum)

měrnice černá (*Ballota nigra*)

popenec obecný (břečťanovitý) (Glechoma hederacea)

čistec bahenní (*Stachys palustris*)

čistec lesní (*Stachys sylvatica*)

čistec přímý (*Stachys recta*)

zběhovec plazivý (*Ajuga reptans*)

šalvěj luční (*Salvia pratensis*)

šalvěj hajní (*Salvia nemorosa*)

šalvěj lékařská (*Salvia officinalis*)

konopice polní (*Galeopsis tetrahit*)

mateřídouška (*Thymus*)

mateřídouška tymián, **tymián obecný**

(*Thymus vulgaris*)

máta peprná (*Mentha x piperita*)

meduňka lékařská (*Melissa officinalis*)

levandule lékařská (*Lavandula angustifolia*)

rozmarýna lékařská (*Rosmarinus officinalis*)

dobromysl obecná (*Origanum vulgare*)

majoránka zahradní (*Majorana hortensis*)

saturejka zahradní (*Satureja hortensis*)

bazalka vonná (*Ocimum basilicum*)

yzop lékařský (*Hyssopus officinalis*)

bukvice lékařská (*Betonica officinalis*)

jablečník obecný (*Marrubium vulgare*)

karbinec evropský (*Lycopus europaeus*)

srdečník obecný (*Leonurus cardiaca*)

ožanka kalamandra (*Teucrium chamaedrys*)

černohlávek (*Prunella*)

medovník meduňkolistý (*Melittis*

melissophyllum)

hluchavka bílá (*Lamium album*)

plevel, léčivá

hluchavka nachová (*Lamium purpureum*)

jednoletý plevel

hluchavka objímavá (*Lamium amplexicaule*)

jednoletý plevel

hluchavka skvrnitá (*Lamium maculatum*)

víceletá rostlina

pitulník žlutý (*Galeobdolon luteum*)

pitulník žlutý
(*Galeobdolon luteum*)

pitulník horský
(*G. montanum*)

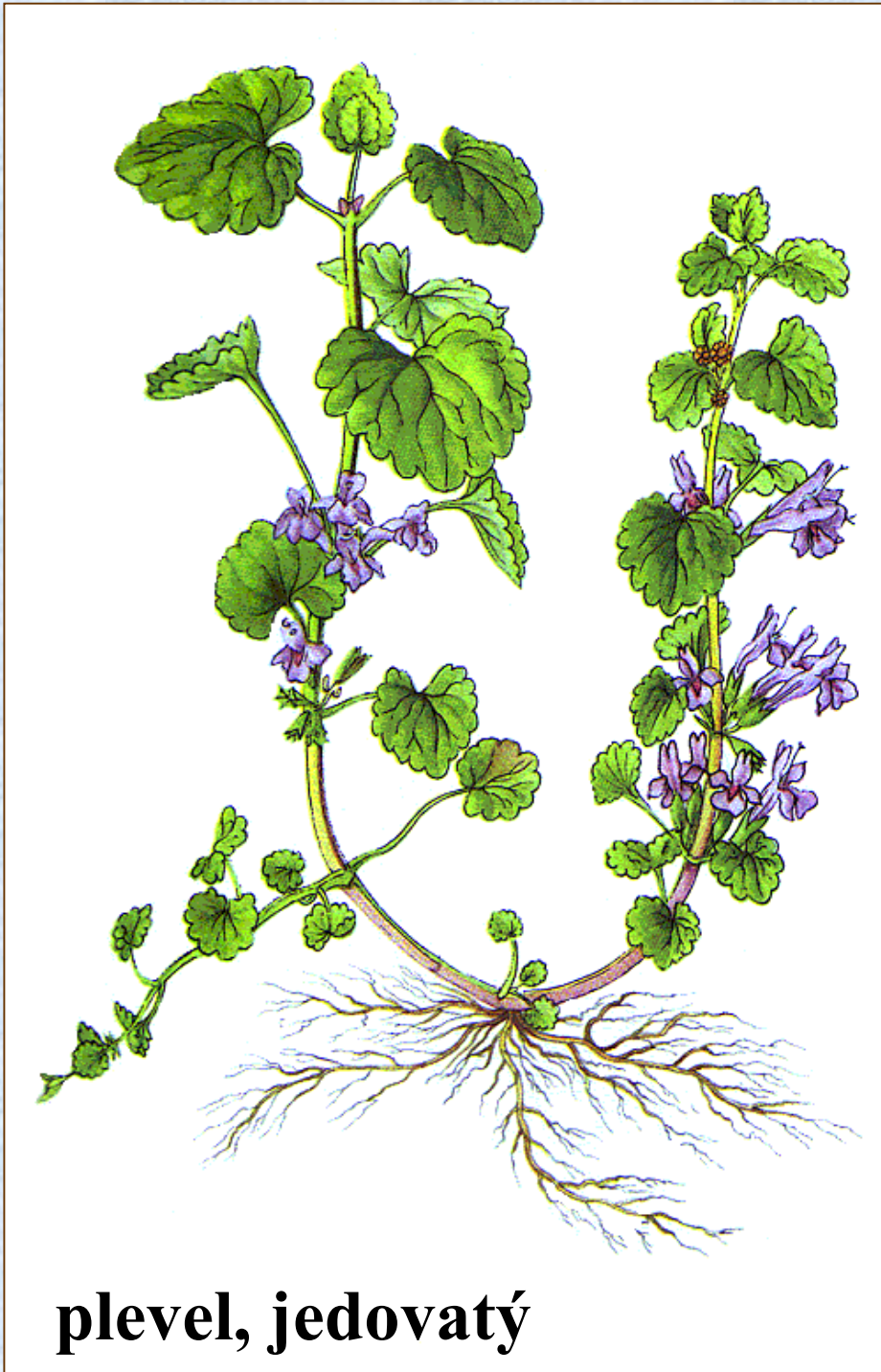
měrnice černá (*Ballota nigra*)

plevel

popenec obecný **(*Glechoma hederacea*)**

plevel, jedovatý

čistec bahenní (*Stachys palustris*)

polní plevel

zběhovec plazivý (*Ajuga reptans*)

plevel

šalvěj luční (*Salvia pratensis*)

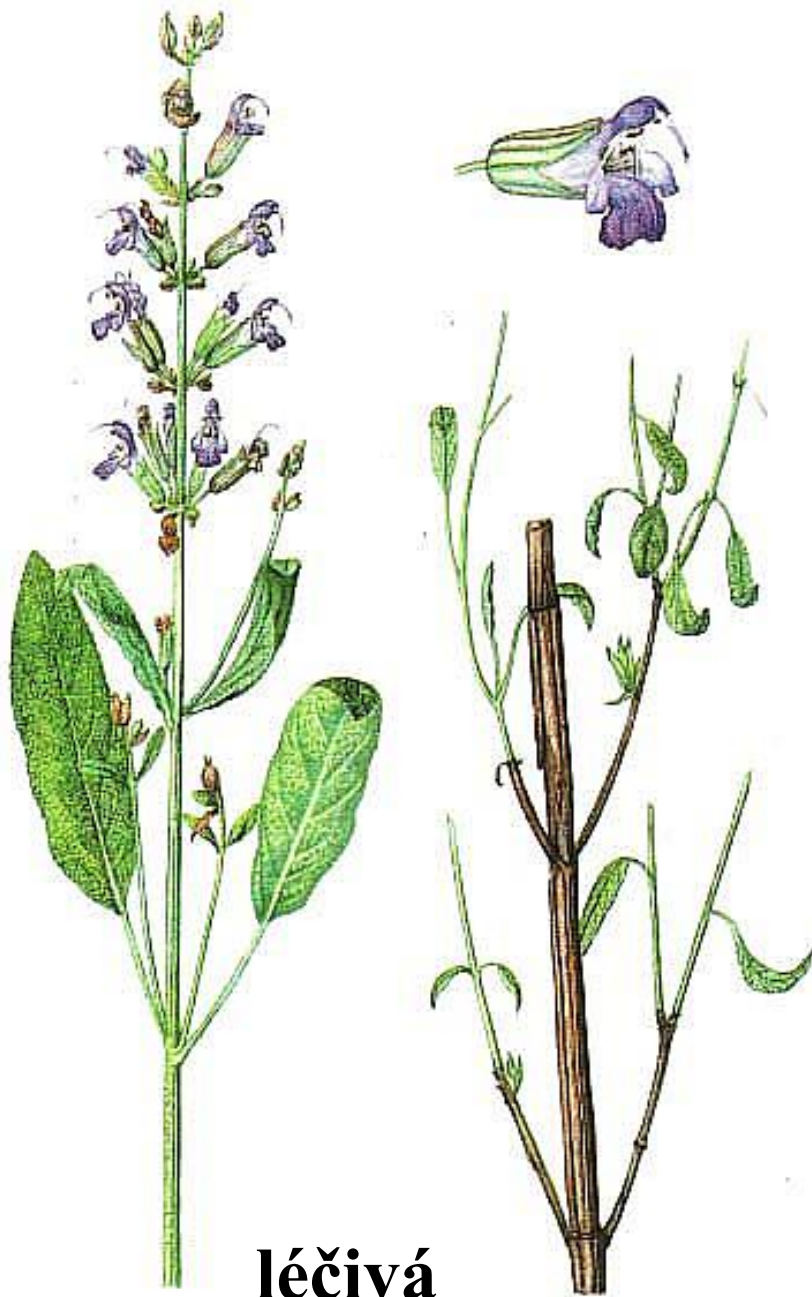

šalvěj hajní (*Salvia nemorosa*)

šalvěj lékařská (*Salvia officinalis*)

léčivá

konopice polní (*Galeopsis tetrahit*)

ztloustlá
lodyha

plevel

konopice pýřitá (*Galeopsis pubescens*)

plevel

mateřídouška časná (*Thymus praecox*)

léčivá

máta rolní
(*Mentha arvensis*)

polní plevel

máta dlouholistá
(*Mentha longifolia*)

máta peprná
(*Mentha piperita*)

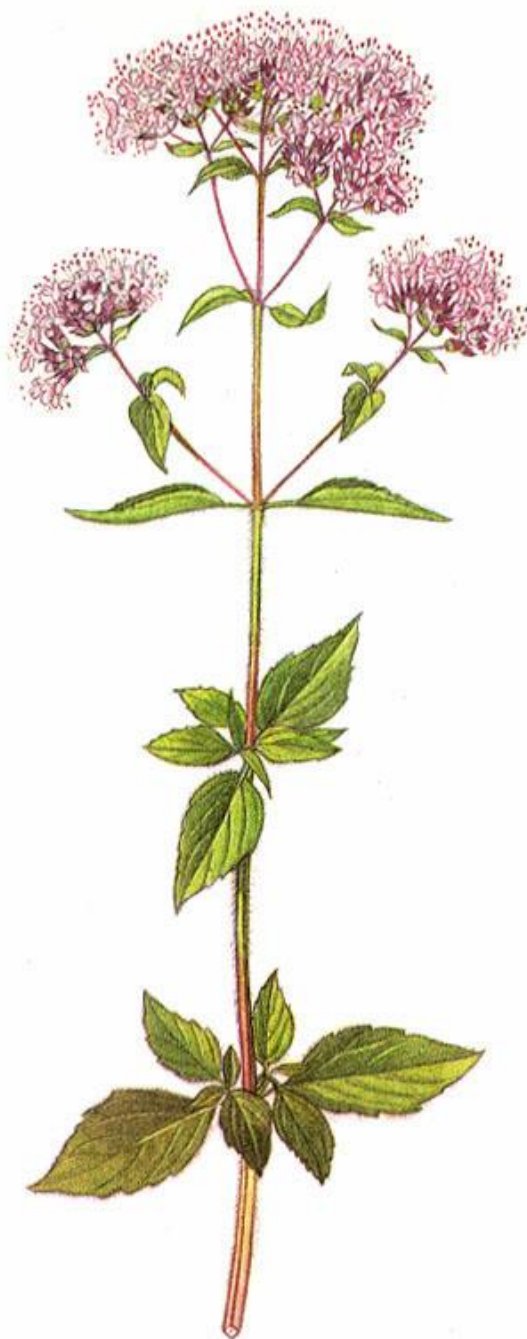

meduňka lékařská (*Melissa officinalis*)

dobromysl obecná (*Origanum vulgare*)

koření, léčivá

majoránka zahradní (*Majorana hortensis*)

koření

bazalka pravá (*Ocimum basilicum*)

koření

saturejka zahradní
(*Satureja hortensis*)

srdečník obecný
(*Leonurus cardiaca*)

medonosná

ožanka kalamandra (*Teucrium chamaedrys*)

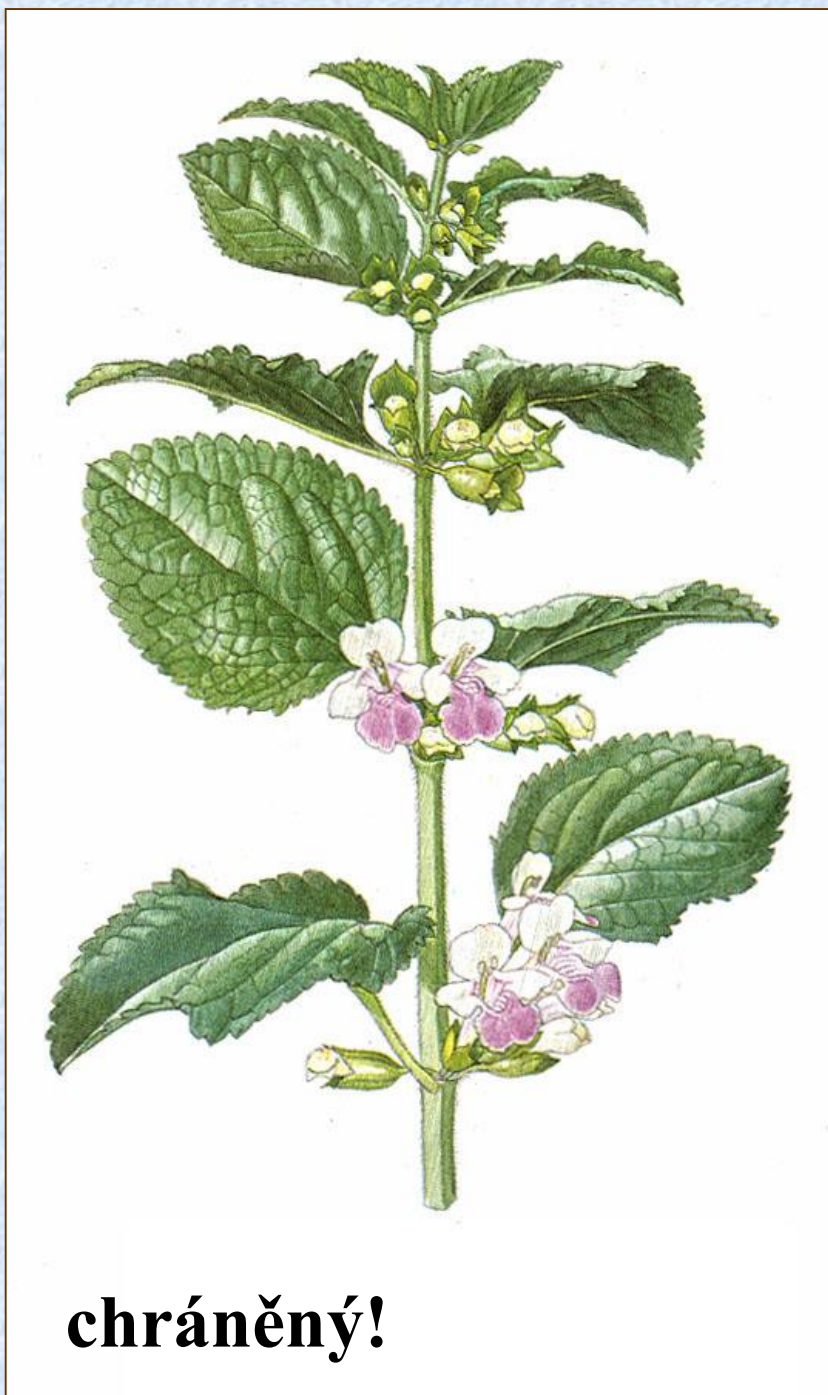

černohlávek obecný (*Prunella vulgaris*)

medovník meduňkolistý (*Melittis melissophyllum*)

Brutnákovité

(*Boraginaceae*)

vytrvalé, jednoleté nebo dvouleté byliny
s dichaziálně větvenými lodyhami,
pokrytými ± tuhými chlupy

LISTY: střídavé, často v přízemní růžici,
jednoduché, celokrajné bez palistů,
snadno vahnoucí a chlupaté

KVĚTY:

⊕ ♀ K (5) [C (5) A 5] G (2)

jednotlivé nebo nejčastěji ve dvojvijanech

PLOD: rozpadavý ve 4 jednosemenné
nebo 2 dvousemenné tvrdky

ZÁSTUPCI:

plicník lékařský (*Pulmonaria officinalis*)

pomněnka lesní (*Myosotis sylvatica*)

pomněnka rolní (*Myosotis arvensis*)

pomněnka bahenní (*Myosotis palustris*)

kostival lékařský (*Symphytum officinale*)

kostival hlíznatý (*Symphytum tuberosum*)

hadinec obecný (*Echium vulgare*)

pilát lékařský (*Anchusa officinalis*)

brutnák lékařský (*Borago officinalis*)

kamejka modronachová (*Lithospermum purpurocaeruleum*)

kamejka rolní (*Lithospermum arvense*)

kamejka lékařská (*Lithospermum officinale*)

pipla osmahlá (*Nonea pulla*)

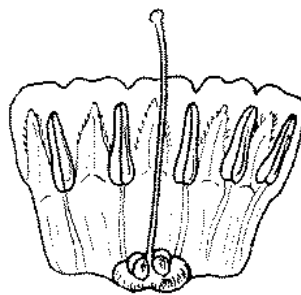
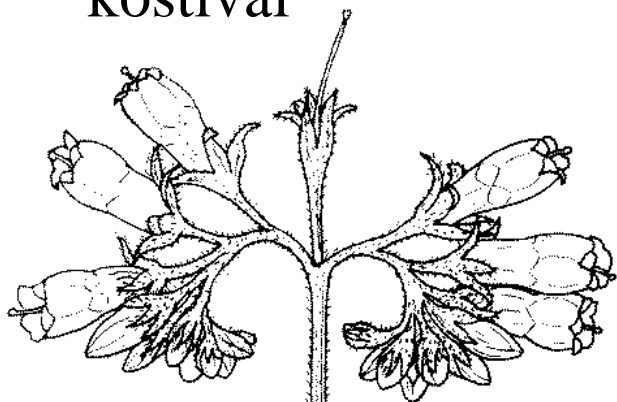
prlina rolní (*Lycopsis arvensis*)

ostrolist poléhavý (*Asperugo procumbens*)

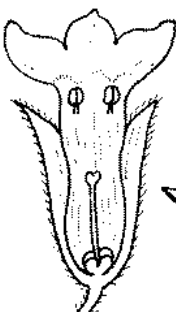
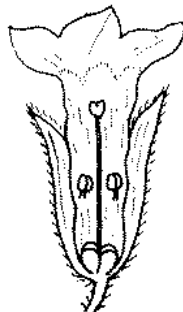
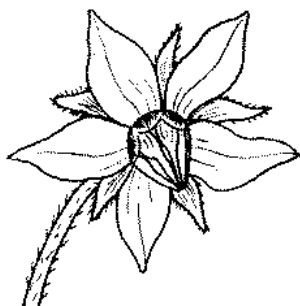
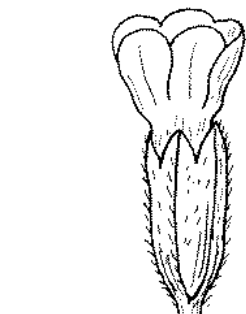
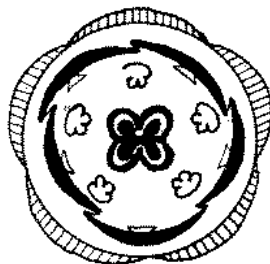
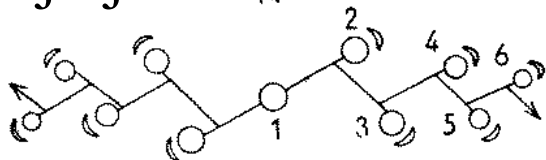
užanka lékařská (*Cynoglossum officinale*)

Brutnákovité (*Boraginaceae*)

kostival

dvojvijn

plicník

brutnák

hadinec

brutnák lékařský (*Borago officinalis*)

**zelenina,
medonosná
rostlina**

plicník lékařský
(Pulmonaria officinalis)

léčivý

pomněnka lesní
(Myosotis sylvatica)

pomněnka bahenní
(*Myosotis palustris* agg.)

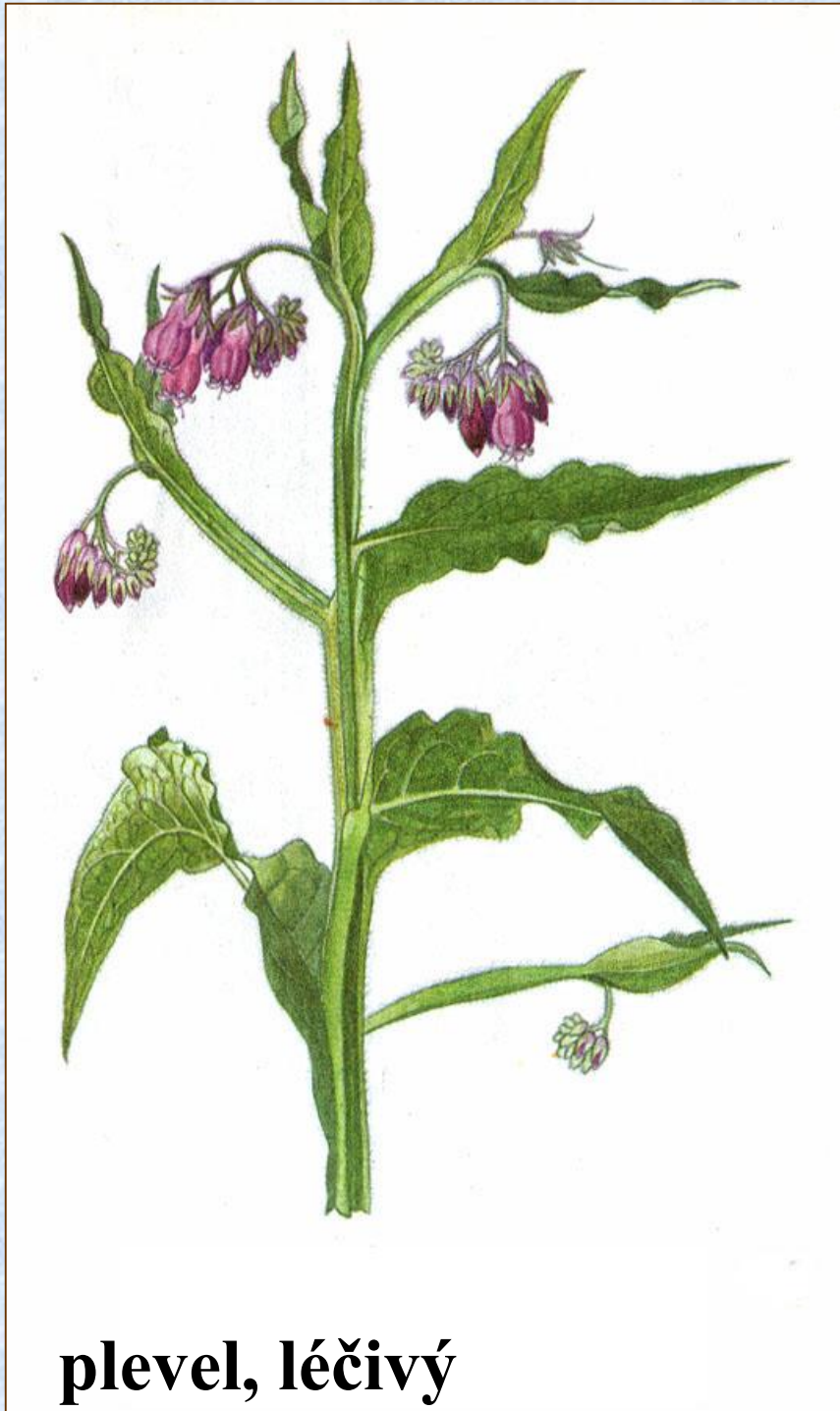

pomněnka rolní
(*Myosotis arvensis*)

plevel

kostival lékařský
(Symphytum officinale)

plevel, léčivý

hadinec obecný
(*Echium vulgare*)

luční plevel

pilát lékařský
(Anchusa officinalis)

luční plevel

kamejka modronachová
(*Lithospermum*
purpurocaeruleum)

chráněná!

kamejka rolní
(Lithospermum arvense)

jednoletý, polní plevel

pipla osmahlá
(Nonea pulla)

luční plevel

prlina rolní
(Lycopsis arvensis)

jednoletý, polní plevel

užanka lékařská
(Cynoglossum officinale)

voskovka menší
(*Cerintho minor*)

Mořenovité (*Rubiaceae*)

jednoleté nebo vytrvalé byliny, v tropech i keře, stromy, liány nebo epifyty
zdroj různých alkaloidů

LISTY: vstřícné, křížmostojné, jednoduché, s palisty (někdy zmnoženy a zvětšeny do velikosti listů)

KVĚTY:

⊕ ♀ K (4 -5) [C (4 -5) A 4 -5] G (2) —

ve vrcholičnatých květenstvích, někdy stažených v hlávky nebo lichopřesleny

PLOD: dvounažka, u tropických zástupců i bobule, peckovice nebo tobolka

ZÁSTUPCI:

svízel povázka (*Galium mollugo*)

svízel přítula (*Galium aparine*)

svízel syřišťový (*Galium verum*)

mařinka vonná, svízel vonný (*Asperula odorata, Galium odoratum*)

mořena barvířská (*Rubia tinctorum*)

kávovník (*Coffea*)

chininovník (*Cinchona*)

svízel povázka (*Galium mollugo*)

luční plevel

svízel přítula
(*Galium aparine*)

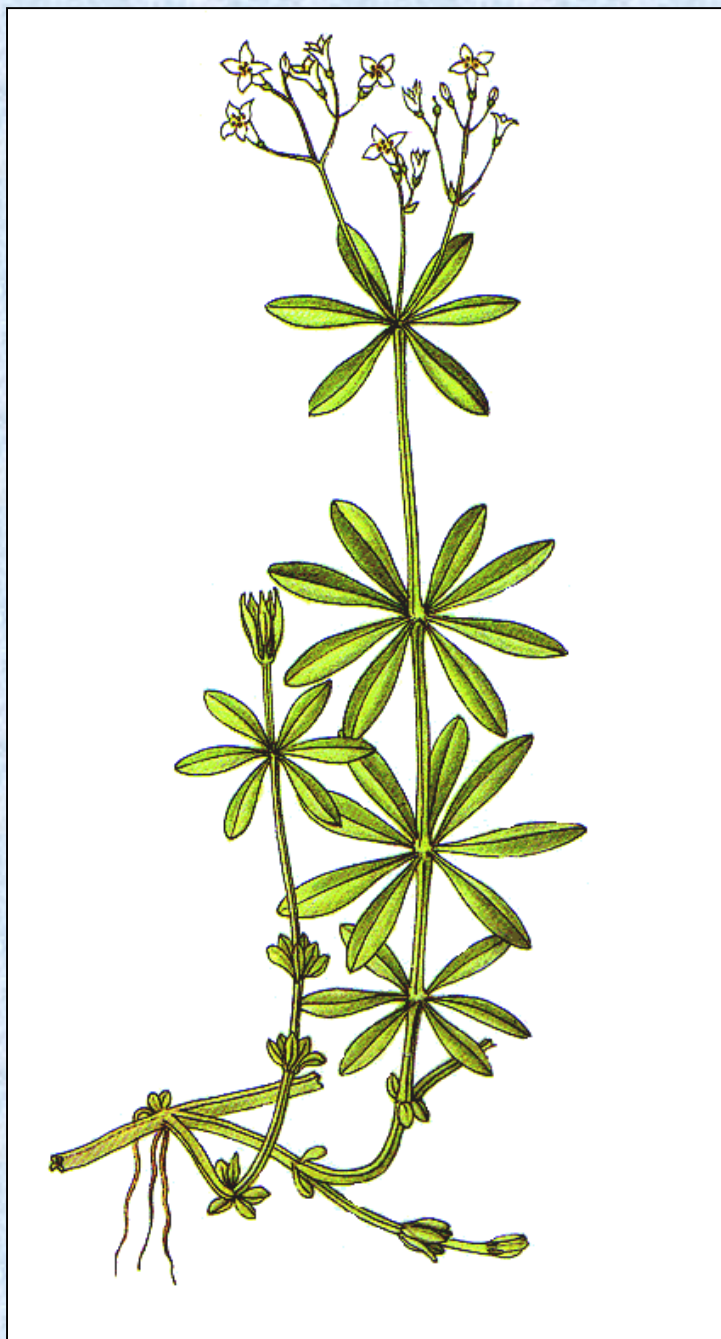
plevel

svízel syřišťový (*Galium verum*)

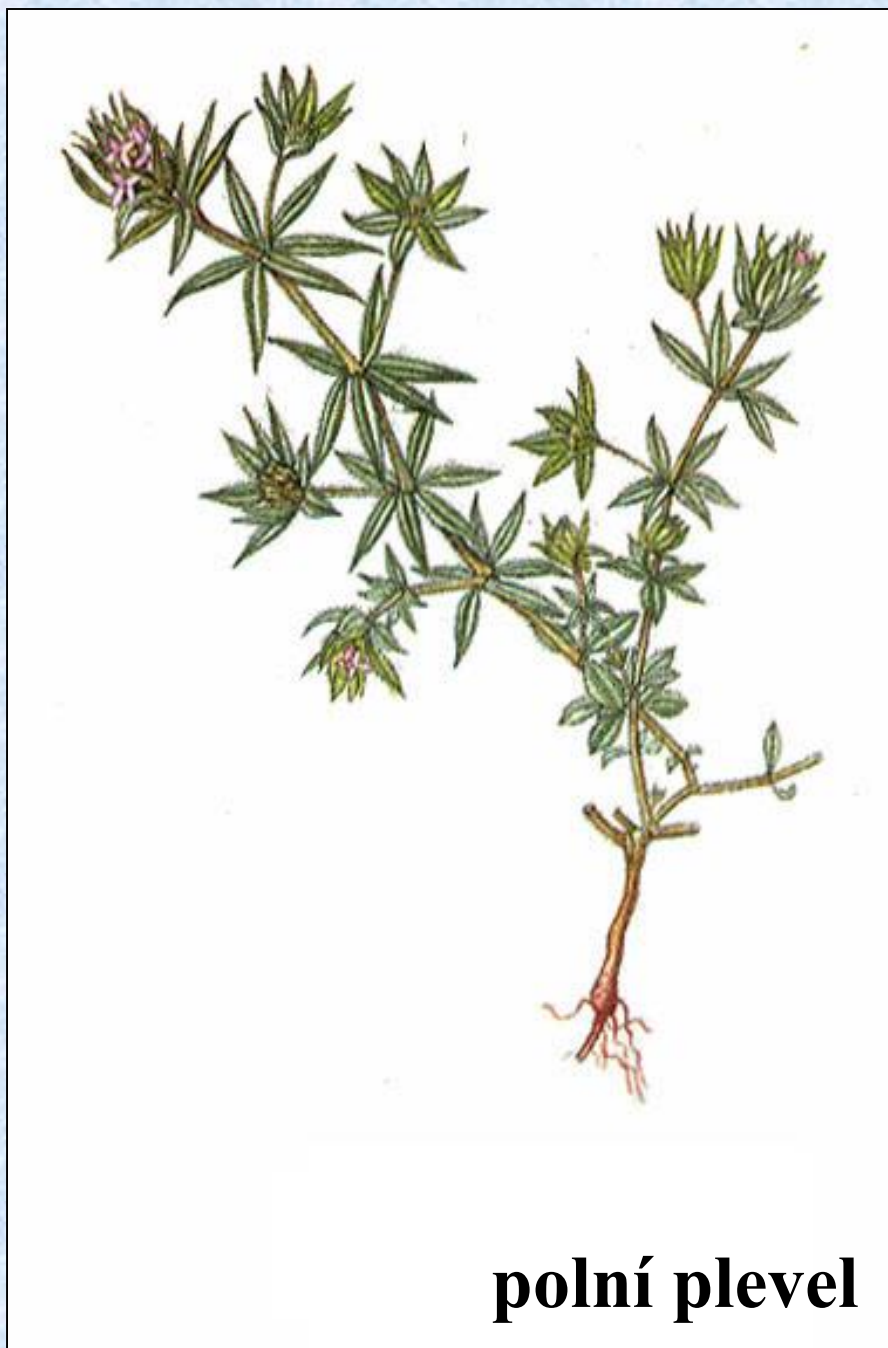

svízel vonný, mařinka vonná (*Galium odoratum*, *Asperula odorata*)

léčivý

bračka rolní
(*Sherardia arvensis*)

polní plevel

mořena barvířská (*Rubia tinctorum*)

kávovník arabský (*Coffea arabica*)

chininovník lékařský (*Cinchona officinalis*)

